

NIEUWSBRIEF 5 | september 2026

Jonge mantelzorgers versterken in heel Europa

“OUR VOICES”: Kader voor de participatie en belangenbehartiging van jonge mantelzorgers en verslagen van de trainingsworkshops

De uitvoeringsfase van het OUR VOICES-project is de afgelopen maanden voortgezet. Binnen werkpakket 3 (WP3), over *het opzetten van mechanismen voor participatie en betrokkenheid van jonge mantelzorgers*, zijn de stakeholderconsultaties succesvol afgerond. De bevindingen zijn, in combinatie met internationale standaarden voor kinderparticipatie, verwerkt in een kader voor participatie en belangenbehartiging van jonge mantelzorgers. Dit participatiekader heeft als doel organisaties en overheden te ondersteunen bij het ontwikkelen van effectieve en inclusieve mogelijkheden voor jonge mantelzorgers om aan besluitvormingsprocessen deel te nemen.

Werkpakket 4 (WP4), over *training en capaciteitsopbouw*, is eveneens succesvol afgerond. Het trainingsprogramma, gebaseerd op bevindingen uit werkpakket 2 (WP2) en materiaal dat bij partners werd verzameld, heeft in totaal 116 deelnemers in alle partnerlanden bereikt. Uit de evaluaties van de trainingsworkshops blijkt dat het programma zijn kerndoelstellingen en beoogde leerresultaten heeft bereikt.

WP3-update: afgeronde consultaties en kader voor participatie en belangenbehartiging van jonge mantelzorgers in ontwikkeling

Sinds onze laatste nieuwsbrief gingen we binnen WP3 na de gegevensverzameling over naar de analyse- en ontwerpfase.

De stakeholderconsultaties in Italië, Bulgarije en België zijn inmiddels volledig afgerond. Via enquêtes en interviews verzamelden we inzichten van jonge mantelzorgers, hun familie en naasten, professionals en beleids- en institutionele stakeholders, met de nadruk op het identificeren van

effectieve betrokkenheidsstrategieën en het begrijpen van de specifieke drempels waarmee jonge mantelzorgers te maken kunnen krijgen bij deelname aan belangenbehartiging of participatie-initiatieven.

De resultaten zijn geanalyseerd en gebundeld in *D3.1: Rapport Stakeholderconsultaties*, dat in juni 2026 is voltooid en ingediend. Meer dan 200 stakeholders droegen bij aan het consultatieproces en leverden waardevolle inzichten over mogelijke drempels en bevorderende factoren voor betekenisvolle participatie. Benieuwd naar de volledige bevindingen? Het openbare rapport is beschikbaar in alle zes projecttalen (Engels, Italiaans, Bulgaars, Nederlands, Zweeds en Sloveens) op onze website: [Rapport over de stakeholderconsultatie van OUR VOICES](#).

De consultaties bevestigden veel van wat binnen WP2 al werd gesignaleerd: jonge mantelzorgers blijven vaak grotendeels onzichtbaar binnen bestaande participatiestructuren voor kinderen en jongeren en drempels voor participatie zijn eerder structureel dan individueel. Drie bevindingen sprongen eruit, over alle landen en stakeholdergroepen heen. Ten eerste is er een herkenningsskloof: er bestaan participatiemechanismen voor kinderen en jongeren, maar jonge mantelzorgers worden zelden als afzonderlijke groep geïdentificeerd of betrokken. Ten tweede is er een kloof tussen gevraagd worden om een mening en daadwerkelijk gehoord worden: veel jongeren gaven aan dat ze zelden zichtbare veranderingen zien die voortkomen uit hun inbreng. Ten derde zijn stakeholders het eens over randvoorwaarden voor betekenisvolle participatie: privacy en vertrouwelijkheid, flexibele en weinig belastende formats, settings met peers en toegang tot betrouwbare volwassenen voor ondersteuning.

De bevindingen vormen de directe basis voor *D3.2: Kader voor participatie en belangenbehartiging van jonge mantelzorgers*, dat eind september wordt afgerond en na publicatie beschikbaar zal zijn op de [OUR VOICES-website](#). Het is een praktische gids voor scholen, gemeenten, dienstverleners en organisaties, waarin principes, strategieën en mechanismen voor de participatie en belangenbehartiging van jonge mantelzorgers worden uiteengezet. De gids behandelt onder meer het herkennen van jonge mantelzorgers, flexibele en veilige formats, steun van betrouwbare volwassenen en peers en echte invloed op beslissingen die hen raken. Naar verwachting omvat de gids vijf participatiemechanismen: peersupportgroepen, schoolpanels voor jonge mantelzorgers, gemeentelijke adviesgroepen met jonge mantelzorgers, digitale participatie en koppelingen met bestaande jeugdstructuren zoals het EU-platform voor kinderparticipatie (*EU Children's Participation Platform*).

Nadat het participatiekader is gepubliceerd, brengen we het in de praktijk via drie pilots in Italië, Bulgarije en België. Partners zullen pilotprogramma's opzetten in geselecteerde scholen of gemeentebesturen, afgestemd op de nationale context en ontwikkeld en getest in een *co-designproces* met jonge mantelzorgers zelf. Tijdens de pilots zal ook feedback worden verzameld van deelnemers zoals onderwijsprofessionals, sociaal werkers, zorgverleners, professionele en vrijwillige jeugdwerkers en relevante non-profitorganisaties. Hun inzichten en alle lessen die gaandeweg worden geleerd, zullen worden vastgelegd in verslagen over de implementatie van de pilots, zodat we kunnen doorgeven wat werkt en wat niet werkt voor effectieve participatie en belangenbehartiging van jonge mantelzorgers.

WP4 afgerond: Training en capaciteitsopbouw

Binnen werkpakket 4 van het OUR VOICES-project is het trainings- en capaciteitsopbouwprogramma volledig geïmplementeerd. Het trainingsprogramma is ontworpen om professionals beter in staat te stellen om jonge mantelzorgers te herkennen, te ondersteunen en hun participatie te bevorderen bij beslissingen die invloed hebben op hun leven. Het programma steunt op bevindingen uit werkpakket 2 en bestaand opleidingsmateriaal dat bij partners werd verzameld. Het programma richtte zich op zeven kernthema's:

- Kennismaking met het concept 'jonge mantelzorgers'.
- Uitdagingen waarmee jonge mantelzorgers te maken krijgen.

- Identificatiemethoden.
- Effectieve ondersteuningsstrategieën voor jonge mantelzorgers.
- Participatiemechanismen.
- Strategieën voor zelfvertegenwoordiging (*self-advocacy*).
- Richtlijnen en technieken voor het creëren van jonge mantelzorgvriendelijke omgevingen.

Het trainingsprogramma combineert wetenschappelijk onderbouwde kennis en ervaringsverhalen van jonge mantelzorgers met praktische discussie- en reflectieoefeningen. Hoewel het gemeenschappelijke kader van het trainingsprogramma behouden bleef, heeft elk land de inhoud afgestemd op de eigen nationale wetgeving, lokaal onderzoek, bestaand materiaal en voorbeelden van *good practices*. Ook de structuur en de duur van de workshops werden aangepast aan de lokale omstandigheden.

In de vijf deelnemende landen werden 13 workshops georganiseerd voor 116 professionals uit onder meer onderwijs, gezondheidszorg, maatschappelijk werk, jeugdwerk, non-profitorganisaties en beleid. De evaluatieresultaten waren zeer positief. Van de 116 deelnemers vulden er 97 de evaluatievragenlijst in (een responsgraad van 84%). Deelnemers gaven stevast aan dat het trainingsprogramma heeft geleid tot meer kennis over jonge mantelzorgers, een groter bewustzijn van de uitdagingen waarmee zij te maken krijgen en dat het hun zelfvertrouwen heeft vergroot bij het herkennen van jonge mantelzorgers en het inzetten van effectieve ondersteuningsstrategieën. Deelnemers gaven ook aan dat het programma hun inzicht heeft vergroot in participatiemechanismen, strategieën voor zelfvertegenwoordiging bij jonge mantelzorgers en de voorwaarden die nodig zijn om omgevingen te creëren die vriendelijk zijn voor jonge mantelzorgers.

Over het algemeen slaagde het programma erin het bewustzijn, de kennis en de professionele capaciteiten rond het thema te versterken in alle partnerlanden. Voor de verdere ontwikkeling van het programma liggen kansen bij flexibele uitvoeringsvormen, inhoud op maat voor specifieke beroepsgroepen, uitgebreide landspecifieke materialen en mogelijkheden voor voortdurende professionele uitwisseling om de ondersteuning van jonge mantelzorgers in heel Europa verder te versterken. Het evaluatieverslag van het trainingsprogramma wordt binnenkort gepubliceerd op de [OUR VOICES-website](#).

Wat volgt nu?

In de komende maanden zetten de partners *pilots* op om de participatiemechanismen te testen die zijn vastgelegd in het kader voor participatie en belangenbehartiging van jonge mantelzorgers. Dit omvat:

- Het selecteren en testen van geschikte participatiemechanismen op basis van lokale contexten en omstandigheden.
- Het verzamelen van feedback van deelnemers.
- Het verfijnen en optimaliseren van participatiemechanismen voorafgaand aan de volledige implementatie.

Hiermee blijft het OUR VOICES-project zich inzetten om de positie van jonge mantelzorgers in heel Europa te versterken, zodat zij invloed kunnen uitoefenen op beslissingen die hun leven raken.

Voor meer informatie en updates over het OUR VOICES-project: <https://ourvoicesproject.eu/>

Volg ons op sociale media via de hashtag

#OURVOICES_PROJECT_EU

*OUR VOICES wordt medegefinancierd door het CERV-programma
onder subsidieovereenkomstnummer*

101190125 – OUR VOICES – CERV-2024-CHILD

Gefinancierd door de Europese Unie. De hier geuite ideeën en meningen komen echter uitsluitend voor rekening van de auteur(s) en geven niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of het Europese Uitvoerende Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA) weer. Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan ervoor aansprakelijk worden gesteld.